

kan ik aan het bestaan als schilder van Jef Leempoels niet dan twifelen.

J e a n B r u s s e l m a n s is één van die kunstenaars, bij dewelke het publiek zich afvraagt of het bewonderen zal, dan niet. Met volle oprechtheid meen ik dat het publiek zich voorloopig onthouden kan. Maar dan druk ik heel speciaal op het woord: voorloopig.

Brusselmans is — het blijkt weêr uit zijne tentoonstelling bij Giroux, — een zoeker. Doch in dat zoeken is niets desperaats. Het blijkt niet dat hij heel veel in zich-zelf, met meer of minder wanhopige hardnekkigheid, te bevechten heeft. Hij voelt alleen dat hij nogal wat heeft te overwinnen, en dat ligt voor het grootste deel buiten hem.

Ik wil alleen zeggen dat Jean Brusselmans over meer aanpassingsvermogen dan over diep-gewortelde personaliteit beschikt. Ik zal niet beweren dat hij er plezier in vindt, anderen na te volgen, of dat hij niet anders kunnen zou. Maar hij heeft een ontvankelijk gemoed vol bescheidenheid, dat steeds gereed is om te bewonderen. En daarenboven verheugt hij zich, bij uitnemende en onmiskenbare schildersgaven, in eene gezondheid, — moreel als lichamelijk naar ik vermoed, — die hem afdrijft van alle overtoolligheid (ik gebruik een beleefd woord) en de keus toelaat tusschen het waarlijk-buikbare. En zoo is hij, de baan van zijne evolutie langs, gebleven binnen de perken van eene middelmaat, die geenszins aan middelmatigheid hoeft te doen denken.

Brusselmans vaart thans in het zog van onze expressionisten. Hij doet het met zijne gewone rustigheid, zoodat bij het beschouwen van zijn werk maar weinig stoornis tusschenbeiden treedt. En daar deze constructieve kunst mij nog het best schijnt te passen bij zijn zoo degelijk temperament, meen ik, dat hij voortaan rijper en rijper werk zal toonen. En daarom zei ik dat men hem niet dan voorloopig bewondering onthouden moet.

Die bewondering van het groote publiek zal, vrees ik, F r i t s v a n d e n B e r g h e nog een tijdje moeten missen: zijne expositie in „Le Centaure” schijnt er niet op te wijzen, dat hij voor inschikkelijkheid zou te vinden zijn, en daar hij anderdeels het publiek afschrikken blijft met het schouwspel van alle mogelijke ondeugden, waaronder leelijkheid wel de meest argelooze is, komt mij verzoening tusschen beide partijen vooralsnog onwaarschijnlijk voor.

Intusschen kan Frits van den Berghe zich troosten: uitgeroepen tot hoofd en leider der expressionistische school, wordt hij door sommigen voor den grootsten schilder van België gehouden.

En inderdaad, meer en meer openbaart Frits van den Berghe zich als een groot, en nu en dan zelfs als een zeer groot schilder. In de laatste jaren is zijne voortbrengst verbluffend van omvang, blijkt zijne werkkraft meer en meer overvloedig: geen wonder dan ook dat zijne productie eeniger mate ongelijk is naar de waarde; het voert tevens tot het besluit dat deze uitbun-